

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobkyně: **L. D.** zastoupené Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Václavské nám. 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2008, č. j. OAM-867/VL-19-11-2008, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2010, č. j. 64 Az 1/2009 – 51,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne ze dne 28. 1. 2010, č. j. 64 Az 1/2009 – 51, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta její žaloba proti výše uvedenému rozhodnutí žalovaného o zamítnutí její žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť byla podána s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

Krajský soud v odůvodnění rozsudku poukázal především na to, že stěžovatelka podala žádost o mezinárodní ochranu až po uložení správního vyhoštění, ačkoliv tak mohla učinit dříve. Proto byl v jejím případě dán důvod pro zamítnutí žádosti jako zjevně

nedůvodné dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. V dané věci nebylo prokázáno, že by dotyčná splňovala podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Krajský soud k tomu s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 – 54, uvedl, že obecná tvrzení o hrozícím nebezpečí nelze v situaci, kdy se žadatel v zemi původu neobrátil na příslušné orgány, považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud rovněž konstatoval, že žalovaný vycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu, a že z jeho rozhodnutí je patrné, z jakých skutkových a právních důvodů žádost stěžovatelky zamítl.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti a jejím doplnění výslovně uplatňuje důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Domnívá se, že jí měl být udělen azyl podle § 14 zákona o azylu nebo doplňková ochrana podle § 14a odst. 2 písm. b) téhož předpisu, neboť jí v případě návratu do vlasti hrozí ponižující a nelidské zacházení ze strany jejího bývalého přítele, přičemž ukrajinské státní orgány jí v důsledku vysoké míry korupce nejsou schopny poskytnout před takovým jednáním ochranu. Poukazuje na rozdíly mezi instituty azylu a doplňkové ochrany a zdůrazňuje, že udělení posléze uvedené formy mezinárodní ochrany nelze vázat na naplnění kriterií dle § 12 zákona o azylu. Nezákonnost napadeného rozsudku dovozuje též z jeho rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Stěžovatelka dále namítá, že se žalovaný ani krajský soud možností udělení doplňkové ochrany dostatečně nezabývali a neobstarali si potřebné informace o situaci v její vlasti. V této souvislosti odkazuje na judikaturu zdejšího soudu, zejména na rozsudek ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78, podle kterého je v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ministerstvo povinno se v odůvodnění přesvědčivě vypořádat s otázkou možného udělení doplňkové ochrany, což však v dané věci neučinilo. Stěžovatelka proto považuje odůvodnění rozhodnutí žalovaného za nedostatečné a je též názoru, že skutková podstata, z níž žalovaný vycházel, nemá oporu ve spise, pročež mělo být rozhodnutí žalovaného krajským soudem zrušeno.

Na základě shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby zdejší soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že stěžovatelka v azylovém řízení uplatnila pouze obecná tvrzení, z nichž nevyplynulo, že by v jejím případě byl dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany. V případě námitky neudělení humanitárního azylu žalovaný poukazuje na její nepřípustnost ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti. Kasační stížnost je dle § 102 s. ř. s. zásadně přípustná, s výjimkou případů taxativně vypočtených v § 104 s. ř. s, pokud splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.), je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být

přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Dovolává-li se stěžovatelka udělení azylu z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu teprve v kasační stížnosti, ačkoliv jí nepochybně nic nebránilo tak učinit již v žalobě, jedná se o nepřípustnou námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. V rozsahu ostatních námitek je kasační stížnost vzhledem k splnění všech formálních náležitostí a podmínek řízení přípustná.

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Vymezením institutu nepřijatelnosti se soud již podrobně zabýval např. ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná také na www.nssoud.cz). Stěžovatelka v dané věci namítá mimo jiné též nesprávné posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany krajským soudem i žalovaným v předcházejících řízeních. Pochybení při posouzení této otázky by patrně mohlo představovat zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky; ve fázi posouzení přijatelnosti kasační stížnosti je přitom nelze *prima facie* vyloučit. Z toho důvodu zdejší soud přijal kasační stížnost k věcnému projednání.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka v kasační stížnosti vedle nesprávného posouzení právní otázky udělení doplňkové ochrany soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) namítá též vadu správního řízení spočívající v neúplně zjištěném skutkovém stavu, pro kterou mělo být rozhodnutí žalovaného zrušeno (§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.), a konečně i nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného pro nedostatek důvodů ve vztahu k doplňkové ochraně ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelka tak mimo jiné brojí i proti nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť podle konstantní judikatury zdejšího soudu rozsudek krajského soudu nepřihlížející k tomu, že rozhodnutí napadeného správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, je rovněž nepřezkoumatelný (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 26. 1. 2006, č. j. 4 Ads 23/2004 – 49, nebo rozsudek ze dne 31. 5. 2007, č. j. 4 Ads 17/2007 – 66).

Z uplatněných stížních důvodů je třeba v první řadě posoudit námitku nepřezkoumatelnosti, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71).

Nejvyšší správní soud se k otázce posuzování doplňkové ochrany v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 2 zákona o azylu podrobně vyjádřil především ve stěžovatelkou odkazovaném rozsudku ze dne 11. 2. 2009, č. j. 1 Azs 107/2008 – 78, v němž poukázal na to, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu je rozhodnutím, v jehož důsledku: *„(...) nedošlo ve smyslu § 28 odst. 2 zákona o azylu k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany. Podle téhož ustanovení má v tomto případě správní orgán povinnost své rozhodnutí zdůvodnit ve vztahu k oběma formám ochrany: zatímco však odůvodnění ve vztahu k neudělení azylu postrádá smysl tam, kde nejsou*

žádné azylově relevantní důvody tvrzeny, s otázkou doplňkové ochrany má správní orgán povinnost se vypořádat vždy a sám z úřední povinnosti zjistit (ze zpráv o zemi původu a jemu dostupných databází), zda skutečně žadateli nehrozí závažná újma v případě návratu do země původu. Ze zásady non-refoulement totiž vyplývá primární povinnost státu nevystavit žadatele reálné hrozbě závažné újmy, přičemž k této povinnosti se musí vázat i povinnost státu zjistit si příslušné skutečnosti, které k aplikaci této zásady nutně vedou." Podle citovaného rozhodnutí je i v případě zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ministerstvo povinno vážit existenci nebezpečí vážné újmy.

Dospěje-li ministerstvo k závěru o absenci kteréhokoliv ze zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany, je jeho povinností takový závěr v souladu s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, náležitě odůvodnit. Podle citovaného ustanovení správní orgán v odůvodnění uvede důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Pokud této své povinnosti ministerstvo nedostojí, krajský soud jeho rozhodnutí zruší jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V nyní projednávané věci stěžovatelka v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 12. 12. 2008 (založena na č. l. 8 a násl. správního spisu) a při pohovoru dne 16. 12. 2008 (protokol na č. l. 15 a násl. správního spisu) uvedla, že z vlasti odešla, aby následovala svého tehdejšího partnera, který jí slíbil v České republice zajistit pracovní vízum. Po jejich společném příjezdu do České republiky se však dotyčný vůči ní dopouštěl fyzického násilí a vyhrožoval jí smrtí. K dotazu žalovaného výslovně uvedla, že má v případě eventuelního návratu do vlasti obavy o svůj život v souvislosti s výhrůžkami a jednáním tohoto muže, jenž se v současnosti na Ukrajině zdržuje. Tyto výpovědi stěžovatelky žalovaný v rekapitulační části rozhodnutí zmínil jen velmi stručně a ve vlastním odůvodnění pak pouze konstatoval, že stěžovatelka podala žádost až poté, co bylo rozhodnuto o jejím vyhoštění, ačkoliv jí v jejím dřívějším podání nic nebránilo, a z toho důvodu její žádost zamítl podle § 16 odst. 2 zákona o azylu. K možnosti udělení doplňkové ochrany se nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud na základě shora uvedeného dospívá k závěru, že žalovaný, jenž se v odůvodnění svého rozhodnutí nevyslovil k možnosti udělení doplňkové ochrany a s výše citovanými tvrzeními stěžovatelky ohledně jejích obav z dalších útoků ze strany jejího bývalého partnera se nikterak nevypořádal, nedostál požadavku na náležité odůvodnění rozhodnutí ve smyslu § 68 odst. 3 správního řádu. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že obavy z jednání soukromých osob obvykle nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud žalovaný usoudil, že stěžovatelkou uváděné skutečnosti nejsou z hlediska doplňkové ochrany relevantní, bylo jeho povinností tento závěr v odůvodnění zamítavého rozhodnutí spolu a odpovídajícími důvody uvést. Protože tak ale neučinil, nelze z jeho rozhodnutí seznat, zda se touto otázkou vůbec zabýval, a pokud ano, tak jakými úvahami byl veden při jejím posouzení.

Krajský soud měl proto v předchozím řízení napadené správní rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Jelikož tak

neučinil, zatížil svůj rozsudek nepřezkomatelností pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Současně je nutno podotknout, že posouzení zbývajících stížních námitek dle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., jež se vztahují k doplňkové ochraně, kasačním soudem, je vyloučeno právě z důvodu absence jakéhokoliv závěru ohledně doplňkové ochrany v předmětném správním rozhodnutí.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem v tomto rozsudku vysloveným (§ 110 odst. 3 s. ř. s).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v dalším řízení (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. července 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu